

243

Play noire helyi színeken

Szereplők

- ANDRIJA, aki szép és kívánatos (25)
ANJA, aki mindez és még tehetséges is (22)
ZOKI, aki csak tehetséges (25)
ISTOK, aki nagy és undok (45)
A testőrei, STANISLAV és PANISLAV (30)
Az ATYA, aki modern akar lenni (50)
A vak KOLDUS, táblákkal (40)
DZSON és DZSEK, testben és hangban (22)

Történik egy szerbiai nagyvárosban, annak különböző belső és külső helyszínein, napjainkban.

Éles árnyékok és festetlen fény. Stilizált, kortalan kosztüm.

A zenét egy bárzongorista szolgáltatja.

Gyóntatófülke.

A fény kigyúl, Andrija pedig azonnal beszélni kezd.

Az atya kissé feszülten, de jóindulatúan hallgatja, miközben reverendája redői között matat.

ANDRIJA Gyónom a mindenható istennek, és neked, lelkiatyám, hogy...

Szünet.

ATYA Folytasd.

ANDRIJA Nem megy.

ATYA Embereld meg magad.

ANDRIJA Elfelejtettem a szöveget. Elég régen volt.
ATYA Tizennégy hónapja, Andrija. Az nem olyan sok.
ANDRIJA Idekinn talán nem.
ATYA Az idő nem lehet *ennyire* relatív.

Szünet.

ATYA Vagy mégis?
ANDRIJA Nekifutok még egyszer.
ATYA Csak rajta.
ANDRIJA Gyónom a mindenható istennek, és neked lelkiatyám, hogy...

Szünet.

ANDRIJA Ez nem fog menni.
ATYA Taktikát kell váltanunk.
Előveszi kezét a reverenda alól, és átnyújt Andrijának egy füves cigit.
ANDRIJA No végre.

Andrija rágyújt. Hosszú szünet, ahogy mély lélegzetet vesz, benntartja, majd kifújja.

ATYA Már jobb?
ANDRIJA Ja. Sokkal.
ATYA Az ember azt hinné, hogy egy év börtön után a friss levegő is elég.
ANDRIJA Meg a faszt.
ATYA Az, hogy itt füvezel a gyóntatófülkémben, nem jelenti feltétlenül, hogy káromkodhatsz is.
ANDRIJA Akkor kezdem.
ATYA Nyugodtan hagyd el a formásokat.
ANDRIJA Füveztem és káromkodtam a gyóntatófülkében.
ATYA Ez elég komoly. Tovább.
ANDRIJA Egy évig nem gyóntam.
ATYA Bocsánatos, tekintve a körülményeket.
ANDRIJA Nem igazán. A sitten is volt kápolna.
ATYA Miért nem gyóntál ott?
ANDRIJA Az nem ugyanaz.
ATYA Nem tudom, hogy örvendezzek-e, hogy csak nálam szeretsz gyónni, vagy szomorkodjak, tudván, hogy a fű miatt van. Tovább.
ANDRIJA Ööö... nem tisztelem a szüleimet.
ATYA Nem tisztelted őket soha. Valami komolyabb? Gyilkoltál?
ANDRIJA Nem.
ATYA Hazudtál?
ANDRIJA Néha.

ATYA Paráznaság?

Szünet.

ATYA Megismételjem?

ANDRIJA Nem szükséges.

ATYA Akkor?

ANDRIJA A börtönben nem, még mielőtt tekervényes utakon indulna el a fantáziája.

ATYA A börtön után?

ANDRIJA Öt órája sincs, hogy kijöttem.

ATYA Akkor mért nem válaszolsz szépen nemmel?

ANDRIJA Mert *fogok* paráználkodni.

ATYA Nem lehet igaz.

ANDRIJA Nézz, atyám, én gondolkodtam a börtönben. Sokat. A bűn néha megéri.

ATYA Meglágylt az agyad odabent.

ANDRIJA Nem. Csak kicsit széthullott.

Szünet.

ANDRIJA Nem tudom, mihez kezdjek. Mindig is káosz volt az életem, de most különösen emlékeztet az ősrobbanás előtti időkre. Mögöttem egy intézményrendszer rácsai, előttem a nagy, bűdös semmi. No erre varrjon gombot, atyám.

ATYA Ha megint elkapnak?

ANDRIJA Azt hiszi, én nem gondolkodom ilyesmin? Másan sem gondolkodom. Halljam, mit javasol, mit tegyek?

Szünet.

ATYA Elfogyott?

ANDRIJA Kérem a feloldozást.

ATYA Nem kérsz még egyet?

ANDRIJA Kérem a feloldozást.

ATYA Visszajössz még?

ANDRIJA Mindig visszajövök.

ATYA Penitenciának mondj el tizenkét üdvözlégyet és engesztelésül mindennap kövess el valami jó dolgot valakivel.

ANDRIJA Nem lesz ez egy kicsit sok?

ATYA Változnak az idők, devalválódik a bűn.

ANDRIJA Ha csinálok nagy és jó dolgokat... akkor megúszom?

ATYA Az igazságszolgáltatás nevében nem tudok beszélni. De a lelkiismeretednek biztosan jobb lesz.

ANDRIJA Ámen. Kösz a füvet.

ATYA Kétszáz.

ANDRIJA Ne is mondja: devalválódik a bűn.

ATYA Az infláció mindenre kiterjed, Andrija.

Üres irodahelyiség, egy szál íróasztallal és a hozzá való székkal. Andrija belehuppan a székre, megfordul rajta kétszer. Felrakja lábait az asztalra. Kutakodni kezd a fiókokban. Egy könyvet emel ki onnan, nevetgél rajta, miközben átlapozza. Újra kutakodik, és egy jegyzetfüzetet talál. Beleolvas. Újra kutakodik, és arcára ámulat ül ki. Óvatosan kiemel egy fegyvert. Megforgatja, nézegeti. Lassan kinyújtja a kezét, és célba vesz valamit. Koncentrál. A háttérben megjelenik Zoki. Rendőregyenruhát visel. Hosszan nézi a koncentráló Andriját.

ZOKI Igazi az a pisztoly?

Andrija megrémül, és leejti a fegyvert.

ZOKI Mire ez a nagy riadalom?

ANDRIJA Ki ne rémülne meg, amikor meglátja a rend és az igazság büszke őrét?

ZOKI Nagyon vicces. Kérdeztem valamit.

ANDRIJA Mit is?

ZOKI Igazi az a pisztoly?

ANDRIJA Nem tudom.

ZOKI Ezt most ugye nem akarod, hogy beszopjam?

ANDRIJA Itt találtam a fiókban.

ZOKI Mi a faszt csinálsz itt?

ANDRIJA Épp beköltözöm. És te mit csinálsz itt?

ZOKI Én épp csak erre jártam.

Andrija kutat a dobozokban.

ZOKI Csak hallottam, hogy kijöttél, és gondoltam...

Andrija tüntetőleg pakol, nem vesz tudomást Zokiról.

ZOKI Tudtad, hogy ez egy magándetektív-iroda?

ANDRIJA Most már értem, mitől volt olyan olcsó.

ZOKI És? A szabad idődet töltöd majd itt, vagy...

ANDRIJA Mindent itt fogok csinálni.

ZOKI Andrija... azt hittem, egy kicsit észhez térsz.

ANDRIJA Az ember első huszonnégy órája szabadlábbon, és mindenki csak baszogatja. Fáradt vagyok, egész éjjel nem aludtam. Hagyjatok már lógva, a faszba.

Andrija felveszi a fegyvert, és a fiókba teszi.

ZOKI Össze vagy zavarodva.

ANDRIJA Éééés a Nobel-díjat kapja... Zokiiiiii.

ZOKI Legalább átgondolhatnád. Új élet, új kalandok, új munka...

ANDRIJA Semmi gond nem volt az előzővel.

ZOKI Lecsuktak érte.

ANDRIJA Nem prostitúcióért csuktak le, hanem nyilvános helyen törté-
nő kéjelgésért.

ZOKI Az azért vicces volt.

ANDRIJA Neked. Fogadjunk, hogy azóta is őrzöd a fényképeket.

ZOKI Nem engedték, hogy eltegyem őket.

ANDRIJA Hülye. Mit élveznél benne?

ZOKI Nem élvezném. De a látvány, amint egy ötvenéves titkárnő lábujját
szopogatom, mindent felülmúlna az osztálytalálkozón.

ANDRIJA Hülye.

Szünet.

ZOKI Azt hittem, ennyi. Hogy nem folytatod.

ANDRIJA Mégis, mihez értek én?

ZOKI Hogyhogy mihez értesz?

ANDRIJA Mondjuk a gimiben. Miben voltam jó?

ZOKI Mindig ötösöd volt irodalomból.

ANDRIJA Mert megdugtam a tanárnőt. Tovább.

ZOKI Jól ment a matek is.

ANDRIJA Kinyaltam minden év végén. Negyedikben kétszer. Tovább.

ZOKI Mittomén...

ANDRIJA Az egyetlen dolog a gimiben, ami miatt engem meghívtak egy
bulira az volt, hogy dugni akartak velem. Ha kellett, sztriptízeltam,
ha kellett, nyaltam, ha kellett, ujjaztam, oda dugtam, ahová kellett, és
amennyit kellett. Ismerjük be: az egyetlen dolog, amit jól csináltam, a
dugás volt.

ZOKI Kurva régen volt.

ANDRIJA Még mindig pokoli jó vagyok az ágyban.

ZOKI Ez pedig azt jelenti, hogy ezzel kell foglalkoznod.

Andrija némán bólint. Szünet.

ANDRIJA Nem jöttél látogatni.

ZOKI Gáz lett volna.

ANDRIJA A rend büszke őre és az ő kurválkodó haverja.

ZOKI Pontosan.

ANDRIJA Akkor most mit keresel itt?

ZOKI *Én* nem szeretném, ha többet nem ismernénk egymást.

ANDRIJA Kedves vagy. De egy évig pontosan ezt tettük.

ZOKI Nem igaz. Küldtem képeslapot a születésnapodra.

ANDRIJA Majd megvesztem örömben, amikor megláttam.

ZOKI No jó, nem csak ezért jöttem.

ANDRIJA Hanem?

Szünet.

ZOKI Figyelnek.

ANDRIJA A rendőrség?

ZOKI Bazmeg, ez a dolguk, érted? Ma jöttél ki a sittről. Tök természetes, hogy rajtad tartják a szemüket. Az első ziccernél visszavágnak.

ANDRIJA Ez nem lehet igaz.

ZOKI Senki sem jön ki végleg a börtönből.

ANDRIJA És mikor szabadulok meg ettől?

ZOKI Talán leszállnak rólad pár napon, pár héten belül. Talán soha.

ANDRIJA Utállak.

ZOKI Tudom.

ANDRIJA Minek kellett neked rendőrnek menni?

ZOKI Mert nem bírom a káoszt.

ANDRIJA Ez csak szarás.

ZOKI Én hiszek ebben a szarásban.

ANDRIJA És ha kiderül, hogy időnként hölgyvendégeket fogadok itt, akkor mi lesz? Lecsukatsz? Megtennéd?

ZOKI Ne hozz szar helyzetbe, légy szíves.

Kopogás az ajtón.

ZOKI Vársz valakit?

ANDRIJA Nem. Tíz perce költöztem be.

Kopogás az ajtón.

ZOKI Nem nyitod ki?

ANDRIJA Úgysem engem keres.

ZOKI Nyisd ki.

Andrija kinyitja az ajtót. Anja lép be a helyiségbe. Halk zongoraszó kíséri, amely Jelena Karleuša SLATKA MALA című dalának lelassított, lírai változata. Félénken végigméri mindkét fiatalembert.

ANJA Rosszkor jövök?

ZOKI Nem hiszlek el, Andrija.

ANDRIJA Ez... ez nem az, amire gondolsz, Zoki. Komolyan.

ANJA Rosszkor jövök?

ANDRIJA Attól függ. Mit szeretne?

ANJA Ööö... inkább négy szemközt mondanám el. Ha nem probléma, biztos úr.

ZOKI Vigyázz magadra, Andrija.

ANDRIJA De ez most tényleg nem...

ZOKI Mondom, vigyázz magadra.

Zoki kimegy.

ANJA A házmester mondta, hogy itt találom.

ANDRIJA Miről lenne szó?

ANJA Munkát ajánlok.

ANDRIJA Még el sem kezdtem hirdetni az újságokban.

ANJA A híre megelőzte.

ANDRIJA Jó tudni.

Szünet.

ANDRIJA No jó, megkönnyítem, látom, nem könnyen mondja ki, mit is szeretne. Előjáték ezer, fulltotál ezeröttszáz, extrákkal kétezer, csók nincs.

ANJA Nem egészen értem ezt a detektíves dumát.

Szünet.

ANDRIJA Kezdjük előlről. Mit is szeretne?

ANJA Munkát ajánlok.

ANDRIJA Azt eddig is értettem.

ANJA Azért jöttem, mert állítólag maguk az egyetlenek, akik elvállalnak ilyesmit.

ANDRIJA Milyesmit?

ANJA Hogy hát gyilkossági ügyet.

ANDRIJA Ezt hol hallotta?

ANJA Egy ismerősöm ismerősének is maguk dolgoztak. Leülhetek?

ANDRIJA Nézze, én...

Anja leül.

ANJA A nevem Anja.

ANDRIJA Kurva jó.

ANJA Elvállalja? Könyörgöm, vállalja el!

ANDRIJA Nézze, én tényleg nagyon szívesen, de...

ANJA Én tudom, hogy sok a dolga, de értse meg: a lelkiismeretem múlik rajta.

Szünet.

ANDRIJA Kér egy cigarettát?

ANJA Nem, köszönöm.

ANDRIJA Elmesélné, hogy mi történt?

ANJA Én mellékállásban egy bárban énekelgetek. Hogy végre már észre-
vegyen valaki. Érti, ugye?

ANDRIJA Hát hogyan.

ANJA Nem mintha másképp nem vesznek észre, hanem... érti... hogy a te-
hetségemet is észrevegyék már... ugye érti... Szóval ez egy bár, ahol én
énekelek. És csupa menő slágert nyomok. Cecát meg Seka Aleksicét.
Ott ismertem meg Dzsont is.

ANDRIJA Ki az a Dzsont?

ANJA Dzsont egy álom. Úgy szerettem, mint még soha senkit. Amerikai,
képzeld. És itt dolgozott, egy nagyon jó barátjával, Dzsekkal. Itt lak-
tak, és valami programokat csináltak, de én nem sokat értek a számí-
tógépekhez, én csak manikűrös vagyok... mindegy. Nagyon sok gyö-
nyörű estét töltöttem el Dzsontival. Furikáztunk a városban. Eljártunk
színházba, moziba. Aztán megtörtént az első csók, aztán a többi...
már maga is kitalálhatja. Aztán megígérte nekem, hogy magával visz
Idahóba. Mert ő idahói. És ott majd elvesz feleségül, és nagy sztárt csi-
nál belőlem. Hogy odakint még úgyse hallottak jó hazai zenét, és hogy
a török ritmusok biztos bejönnek a jenkiknek. És akkor történt...

*Anja sírni kezd. Andrija, aki az utolsó két percet már alvással töltötte, felriad a
hirtelen támadt csendre.*

ANDRIJA Figyelek!

ANJA Bocsásson meg, nem tudom visszatartani.

ANDRIJA Semmi baj. Tessék egy zsebkendő.

ANJA Maga olyan kedves.

ANDRIJA Így születtem. Kér egy kávét?

*Anja bólint. Miközben Andrija kávéfőzéssel van elfoglalva, Anja folytatja a
történetet.*

ANJA Tegnapelőtt reggel mindkettejüket halva találták.

ANDRIJA Mindkettejüket?

ANJA Dzsont és Dzseket.

ANDRIJA Á, értem. Folytassa.

ANJA Nincs mit folytatni... valaki megölte az én Dzsontomat. Kétszáz-
negyvenhárom késszúrással. El tudja ezt maga képzelni?

ANDRIJA Ja, persze...

ANJA Önnek sokkal nagyobb tapasztalata van ezekben a dolgokban, mint
nekem. Ön már sok hullát látott.

ANDRIJA Hajaj...

ANJA Ami a furcsa a dologban, hogy Dzsonit kétszáznegyvenháromszor szúrták meg, Dzseket pedig csak egyszer.

ANDRIJA Ő talán azonnal meghalt.

Andrija asztalra teszi a kávéját.

ANDRIJA Miért nem a rendőrség?

ANJA Nem bízok bennük. Azt mondják, hogy egymást ölték meg.

ANDRIJA Nem hisz ebben?

ANJA Nagyon jóban voltak. Soha nem is vesztek össze.

ANDRIJA Tehát azt hiszi, hogy valaki más tette, és hogy a rendőrség nem jó nyomon jár.

ANJA Azt.

ANDRIJA Nem tudom, mit mondjak.

ANJA Mondja azt, hogy elvállalja az ügyet...

ANDRIJA Nem dönthetek ilyen hirtelen...

ANJA ...és én fizetek önnek ötezer eurót. Kézpénzben.

ANDRIJA (*fütttyent*) Sokat megér ez magának...

ANJA Bármit.

Szünet.

ANJA Három napja még azt gondoltam, egy hónap, és már itt sem vagyok.

Felmondtam a manikűrszalomban. Minden éjjel Idahóval álmodtam.

Ezt a pénzt az esküvőnkre tettem félre. Maga nem tudja elképzelni, milyen az, amikor az embernek elvágják az egyetlen lehetőségét, hogy jobb életbe lépjen.

ANDRIJA De. El tudom.

ANJA Akkor vállalja el. Kérem.

ANDRIJA Meglátom, mit tehetek.

ANJA Mikor?

ANDRIJA Átgondolom. Még ma éjjel. Kérem. Nagyon hosszú volt ez a nap.

ANJA Bízom magában.

ANDRIJA Legalább valaki.

Anja feláll, behörpint a kávéba.

ANJA Akkor holnap...

ANDRIJA Igen. Holnap.

ANJA Akkor én most...

ANDRIJA Igen. Mondja, maga szerint van olyan, hogy...

ANJA Szerelem első látásra?

ANDRIJA Dehogy. Hanem hogy az ember fizet a bűneiért. És akkor jóvátesz mindent. Van maga szerint ilyesmi?

ANJA Egy olyan helyen, ahol annyit kapsz, amennyit adsz? Minden lehetséges.

Anja elindul kifelé. Andrija nem mozdul. Sötét.

Telefonfülke valahol egy utcán. Andrija érkezik, hóna alatt az a könyv, amit az irodában átlapozott. A fülkéhez lép, majd felemeli a kagylót. Beteszi a kártyát.

ANDRIJA Halló, az Elemi Ösztön szerkesztőségét hívtam? Remek. Hirdetést szeretnék feladni. Diktálom. Száznyolcvanöt centi magas...

Zoki lép színre. Megáll Andrija mögött. Némán figyel a fűt.

ANDRIJA Hetvenkét kiló, izmos testfelépítéssel... Barna haj, barna szem... Tizennyolc centi, egyenes és metéletlen, borotvált.

Zoki hozzálép, kivesszi a kezéből a kagylót.

ZOKI Nagy tapasztalatom van az anális szex terén is. Most jöttem ki a börtönből.

Zoki visszaadja a kagylót.

ANDRIJA Letette.

ZOKI Naná.

ANDRIJA Leszállnál rólam?

ZOKI Nem. Mi az ott nálad?

ANDRIJA Semmi.

ZOKI Az egy könyv.

ANDRIJA Olvasok egy könyvet. Lecsuksz?

ZOKI Attól függ, milyen könyv. Mutasd.

Zoki elveszi Andrijától a könyvet.

ZOKI Hogyan legyünk magánnyomozók egy nap alatt? Minek ez neked?

ANDRIJA Semmi közöd hozzá.

ZOKI Miért?

ANDRIJA Mert zsaru vagy.

Zoki leveti a rendőregyenruha-felsőrészt, majd a rendőrsisakot.

ZOKI No?

ANDRIJA Te nem vagy normális.

Szünet.

ANDRIJA Kaptam egy ügyet.

ZOKI Miféle ügyet?

ANDRIJA Detektívügyet.

ZOKI Kitől?

ANDRIJA Attól a csajtól, akiről tegnap azt hitted, vaginatágításra jött hozzám.

ZOKI És elvállaltad.

ANDRIJA Ne cikizz. Egész éjjel filmeket néztem. A máltai sólymot meg a Kínai negyedet. Ez a Jack Nickolson tök jól nyomja, az amikor levágják az...

ZOKI Elvállaltad?

ANDRIJA Nem mondtam nemet.

ZOKI Fogsz?

ANDRIJA Mittomén.

Szünet.

ZOKI Szerintem vállald el.

ANDRIJA Mi van?

ZOKI Figyelj... Egyszer véget kell vetned ennek. Szar az élet vagy nem, nem adhatod bárki kezébe a farkad. És... bár nem így képzeltem el a neked való munkát... bassza meg, ez is munka.

ANDRIJA El sem hiszem, hogy támogatsz valamiben.

ZOKI Márpedig. Milyen ügy?

ANDRIJA A két amerikai diák.

Szünet. Zoki visszaveszi az egyenruháját.

ZOKI Reméltem, hogy csak a pasiját kell figyelned, hova jár éjszakánként.

ANDRIJA Az egyik a pasija volt. Szóval nem olyan nagy különbség.

ZOKI Mégis, hogy akarsz hozzákezdeni?

ANDRIJA Ez a szar azt írja, azzal kell kezdeni, hogy elmész a helyszínre.

ZOKI Van egy kis gond.

ANDRIJA Mégpedig?

ZOKI A helyszín rendőrségi terület. Nem mehet be senki.

ANDRIJA Ó, bassza meg, tudtam, hogy lesz valahol egy svédcsavar. Hát akkor most szépen felhívom az Eleven Húst, és feladom a hirdetésemet.

ZOKI Egyedül nem.

ANDRIJA Mi van?

ZOKI Egyedül nem mehet be senki. De rendőri kísérettel igen.

ANDRIJA Tévedek-e, vagy azt hallom, hogy a rend büszke öre felajánlotta segítségét a kurvának?

44 ZOKI Most baszogatsz, amikor rámjött az önzetlenségi roham?

ANDRIJA Most a legédesebb. De nem illegális ez?

ZOKI De...

ANDRIJA Akkor meg miért csinálsz?

ZOKI Mondom: rohamom van. Szóval velem jössz, vagy kiállsz az utcá-
sarakra, és kirakod a segged az arra ténfergő bőrruhás pasiknak? És
akkor száz, hogy bevisznek. Gondoskodom róla.

ANDRIJA Ez zsarolás.

ZOKI Nekem mondd? Ebből írtam a kriminológia záróvizsgát. Mocskos
egy bűntény, mert az egyik egyetlen, ami...

*A helyszín egy darab üres szoba. Két nagyon hollywoodi hullakörvonallal. Zoki
és Andrija szó szerint a mondat közepén lépnek át az utcáról ide.*

ZOKI ... nem hagy nyomot maga után.

Andrija körbejár, megnézi a hullák hűlt helyét.

ANDRIJA Azt írja a könyv, hogy meg kell nézni a helyszínt. De hogy mi
a francot kell keresni, arról egy büdös szó sincs.

ZOKI Csak halkán jegyezném meg: a rendőrség megoldottnak tekinti az
ügyet.

ANDRIJA Hallottam. Azt gondolják, hogy egymást ölték meg.

ZOKI Hja. Dzsek rájött, hogy Dzsonnak nem egészen azok a tervei, amik
neki, ezért rátámadt, de Dzson visszavágott, és Dzsek elvérzett. Van
ilyen. Szakmai versengés, ennyi az egész.

ANDRIJA Az ügyfelem szerint ez kizárt.

ZOKI Elégedetlenkedő barátnő. Naponta van egy bent a kapitány irodájá-
ban. „Nem, uram, az nem lehet, hogy ő öngyilkos! Az nem lehet, hogy
őt lelőtték!”

ANDRIJA Ötezer eurót fizet. Ha találok valamit, megoldottam az ez évi
lakbérkérdést.

ZOKI Ez a csaj tényleg eltökélt.

ANDRIJA Mit tudsz még?

ZOKI Róluk? Szinte semmit. Amcsi cserediákok voltak, programozás
szakon. Valami szoftvereken dolgoztak.

ANDRIJA Milyen szoftvereken?

ZOKI Fontos ez?

Andrija szivarra gyújt.

ANDRIJA Talán.

ZOKI Te tényleg túl sok filmet néztél az éjjel.

ANDRIJA Csak tartom magam a fentebb stílhez. Szóval mit tudunk a
progiról?

ZOKI Asszem valami hal neve volt. Vörös... csuka? Vagy hering. Ez az.

Vörös Hering.

ANDRIJA Milyen név ez egy szoftvernek?

ZOKI Rendőr vagyok, basszus, nem tévés kártyajós.

ANDRIJA Pardon. És milyen program volt?

ZOKI Nem tudom. Asszem nem találták meg.

ANDRIJA Ez nem furcsa egy kicsit?

ZOKI Nem hiszem.

ANDRIJA Meghal két ember. Mindkettőt ledöfték. És eltűnt az, amin dolgoztak. Lehet, hogy én sok filmet nézek, de ti ott a rendőrségnél elég keveset.

ZOKI Azt gondolod, hogy a program miatt haltak meg?

ANDRIJA Hipotézis, amit be kell bizonyítani.

ZOKI Mivel jobb ez a hipotézis, mint a hivatalos?

ANDRIJA Azzal, hogy az enyém.

ZOKI Beszarok. Húsz perce vagy a szakmában, de már jobban tudsz mindent, mint a rendőrség...

ANDRIJA Vagy ez, vagy a pinanyalás, dr. Watson. Tehát kérem szépen még egyszer a program nevét.

ZOKI Vörös Hering.

Andrija felírja egy füzetbe. Elindul.

Füstös kis bár, kicsiny színpaddal, ahol a zenét szolgáltató zongorista ül. Középen Anja, aki épp Jelena Karleuša TIHI UBICÁJÁNAK dzesszesített változatát adja elő. Andrija belép, szinte még az előző mondattal. Anja észreveszi, lejön a színpadról. A zongorista folytatja a dalt nélküle. Anja pelinkovácot hoz Andrijának és magának, majd leül mellé.

ANDRIJA A Vörös Hering. Mit tud róla?

ANJA Ez az a program, vagy mi, ugye?

ANDRIJA Pontosan.

ANJA Dzsoni dicsekedett veled, hogy ő találta ki a nevét. De Dzseké volt az ötlet. Amióta csak itt voltak, ezen munkálkodtak.

ANDRIJA Készek lettek veled?

ANJA Pár simítás híján. De azt hiszem, már használható volt.

ANDRIJA Mire szolgált?

ANJA Én nem értek a számítógépekhez.

ANDRIJA Kinek csinálták?

ANJA Az egyetemnek.

ANDRIJA Nem. Felhívtam az egyetemet. Be se jártak órára. És a professzoruk semmiféle heringről vagy más halfajrról nem tud.

ANJA Biztosan egy titkos egyetemi program volt.

ANDRIJA Nézze, szerintem a programért ölték meg őket. Nem említették, hogy veszélyes lehet?

ANJA Nem beszélgettünk munkáról. Vagyis ő nem. Néha beszélgettünk a körmökről. Meg a Grand Show-ról.

ANDRIJA Magasröptű.

ANJA Ő volt a legértelmesebb és legkedvesebb férfi az életemben.

ANDRIJA Nem szabad kizárólagosnak lennie. Tudja, mennyi értelmes férfi rohangál az utcákon?

Anja közelebb húzódik Andrijához.

ANJA Olyan, mint ő, soha. Az előző pasim egy bunkó volt. Csak a foci, mindig az a foci. Azt mondta, szeret, meg hogy mindent megad majd nekem. De ha nem vártam otthon, mert elmentem megcsináltatni a frizurámat, vagy valami ilyesmi... akkor ütött. Látja ezeket a fogakat? Ezek itt hátul mind porcelánból vannak.

ANDRIJA Legalább szép fehérek.

ANJA És akkor jött Dzsoni, és minden megváltozott. Olyan volt, mint egy gyönyörű mozifilm.

ANDRIJA Hollywoodi.

ANJA Persze. Mért, milyen van még?

ANDRIJA Folytassa.

ANJA Nincs mit folytatni. Dzsoninak vége, az előzőhöz pedig soha nem fogok visszamenni. Elég volt a súlyos testi sérülésből.

ANDRIJA Sértés.

ANJA Az. Az egész kapcsolatunk egy hatalmas sértés.

Andrija alig tudja visszatartani a nevetését.

ANJA Csak magára nézek, és máris jobban érzem magam.

ANDRIJA Örvendek, hogy örvend.

Andrija feláll, és felhörpinti a pelinkovácot.

ANDRIJA Most visszamegyek a helyszínre, hogy megnézzem, találok-e még valamit.

ANJA Magával tarthatok?

ANDRIJA Nem. Egyedül dolgozom.

ANJA Akkor a lakásán várom, amikor visszaér. Főzők vacsorát.

ANDRIJA Igazán nem szükséges.

ANJA Ennie kell.

ANDRIJA Maga a legzűrösebb hölgy, aki valaha is kuncsaftom volt.
ANJA Csak nyomozzon. És találja meg az én Dzsonim gyilkosát. Én pedig megadok magának mindent, amire szüksége van.

Andrija szivarra gyújt.

ANDRIJA Ne izguljon, kislány. És be ne tegye a lábát a lakásomba.

Andrija kimegy. Anja visszatér a zongoristához, és ismét bekapcsolódik énekével.

Utcasarok az amerikai fiúk lakásánál. A Koldus fekete szemüvegben, hatalmas táblával, amelyen egy földgolyó képe áll, átbúzva. Andrija érkezik.

ANDRIJA 'napot.

KOLDUS Ki az?

ANDRIJA A nevem Andrija.

KOLDUS A rohamrendőrségtől jött?

ANDRIJA Nem. Magánnyomozó vagyok.

KOLDUS Azt hittem, a maga fajtája már kihalt.

ANDRIJA Hiszek a feltámadásban.

Szünet.

ANDRIJA Gyakran áll itt?

KOLDUS A munkahelyem.

ANDRIJA Ööö... mit is dolgozik?

KOLDUS Ha beszélni akar, dobjon be egy százast.

Andrija töpreng egy kicsit, majd beledob a Koldus ládájába egy ötvenest.

KOLDUS Ötvenesnek hangzott.

ANDRIJA Lenyűgöző.

Andrija bedob még egyet.

KOLDUS No, így már százásra emlékeztet.

ANDRIJA Szóval, mit csinál itt?

KOLDUS Dolgozom. Tüntetek.

ANDRIJA Mi ellen?

KOLDUS Most épp a globalizáció ellen.

ANDRIJA Most épp?

KOLDUS A tüntetés olyan, mint a tőzsde. Mindig másba kell befektetni.

ANDRIJA És most ez a menő?

KOLDUS Ja. A múlt héten a háborús bűnösök hazaengedéséért tüntettem, azelőtt pár hónappal meg Kosovo függetlensége ellen.

ANDRIJA Mi dönti ezt el? Mármint hogy mibe érdemes fektetni?

KOLDUS Mindig azért kell tüntetni, ami épp a legnagyobb bűntudatot okoz. Letépték az országod egy részét, és a te hibád volt, mert hagytad annak idején élni a Milošević-rezsimet? Rohanok tüntetni. El akarjuk adni a lelkünket egy nagyobb közösségnek, mert magunk már nem tudunk dönteni a sorsunkról? Rohanok tüntetni. Ennél jobb üzlet a világon nincs.

ANDRIJA És naponta mennyit tüntet itt?

KOLDUS Nekem nincs munkaidőm. Itt állok egész nap.

ANDRIJA Mindig ugyanitt?

KOLDUS Ez egy jó hely. Mindig jár erre pár balek.

ANDRIJA Lenne egy-két kérdésem.

KOLDUS A vonal megszakadt. Kérjük, dobjon be egy százast, hogy folytathassa a beszélgetést.

Andrija elővesz egy százast, és bedobja a dobozba.

ANDRIJA Tud az amerikai fiúkról?

KOLDUS Ja. Rajtuk is jól lehetett keresni, isten nyugosztalja őket. Tejeltek, mint a jó tehén, amikor a NATO-bombázás áldozataiért ültem gyásznapot.

ANDRIJA Mit tud róluk?

KOLDUS Lássuk csak. Az egyiknek volt ez a barátnője, ez a szőke csaj.

ANDRIJA Maga vak. Honnan tudja, hogy szőke volt?

KOLDUS Szőke mint karakterrajz, nem mint hajsza.

ANDRIJA Á, értem. Tud valamit a Vörös Heringről?

KOLDUS Horgász-szaktanácsadást nem vállalok.

ANDRIJA Ez az a számítógépes program, amin dolgoztak.

KOLDUS Ja. Hát azt tudtam, hogy valami programon dolgoztak, de azt nem, hogy mi volt az.

ANDRIJA Azt sem tudja, kinek csinálhatták?

KOLDUS Azt sem. De van tippem.

ANDRIJA Halljuk.

KOLDUS A vonal megszakad...

Andrija kutat a pénztárcájában, de csak egy ötvenese maradt.

KOLDUS Ez ötvenesnek hangzik.

ANDRIJA Nincs nálam több.

KOLDUS Istok.

ANDRIJA Pardon?

KOLDUS Istok.

ANDRIJA Nem értem.

KOLDUS Félár: félinformáció.

ANDRIJA Nem hajlandó többet mondani, ugye?

KOLDUS Nem. De ha netán szeretne még valamiről trécselni, bármikor visszavárom. Csak bedobja a pénzt, és már beszélhet is.

ANDRIJA Mindenkin ennyit keres?

KOLDUS Nem. Csak a hívőkön. Bennük a legtisztább a bűntudat. Maga katolikus, mi?

Andrija még nézi egy ideig a Koldust, aki mosolyog. Aztán elindul. A Koldus megfordítja a táblát, amelyen most az áll: BÉREMELEÉST AKARUNK.

Zoki idegesen vár az iménti telefonfülkénél. Andrija a füzetébe mélyedve érkezik.

ANDRIJA Máris itt vagy?

ZOKI Ha lebukunk, engem kirúgnak.

ANDRIJA Ha megtalálom, ki tette, elkaphatod és lecsukhatod. Sztár lesz.

ZOKI Az előbbinek nagyobb az esélye.

ANDRIJA Kishitű!

ZOKI Könnyű annak, akinek nincs mit kockáztatnia. De mit mondok a lányomnak, miért van a papa börtönben?

ANDRIJA Mert segített a munkában egy prosti haverjának. Biztos örülni fog, hogy ilyen liberális apja van. Mit sikerült találnod?

ZOKI Nem sokat.

Zoki kutat a táskájában, és elővesz egy CD-t.

ANDRIJA A legújabb slágerlista?

ZOKI Ja, gondoltam, a sitten úgysem hallottad az új Rihannát.

ANDRIJA Más előadók?

ZOKI Ja, van rajta egy duett. Dzson és Dzsek: Az utolsó beszélgetés.

ANDRIJA *(füttyent)* Te aztán tudod, mivel kell engem megörvendeztetni.

ZOKI Figyelmeztetlek, hogy a rendőrség verzióját támasztja alá.

ANDRIJA Klassz.

ZOKI Egyedül hallgasd meg.

ANDRIJA Oké. Én is megtudtam valamit.

ZOKI Elő veled.

ANDRIJA Mond neked valamit az, hogy Istok?

ZOKI Ezt meg hol szedted?

ANDRIJA Állítólag kapcsolatban volt az amcsikkal. Talán neki dolgoztak.

Szünet.

ANDRIJA Ez eddig nem sok. Tudsz esetleg még valamit?
ZOKI Asszem túl messzire mentél.
ANDRIJA Miért?
ZOKI Istok egy szoftverkereskedő. A legnagyobb a piacon.
ANDRIJA A szerbiai Bill Gates.
ZOKI Ja, csak Gates sosem ölt embert Boszniában.
ANDRIJA Hoppá.
ZOKI Szóval... szerintem hagyd ezt.
ANDRIJA Pedig ez az én varimat támasztja alá.
ZOKI Figyelj, az a pasi veszélyes.
ANDRIJA Én is veszélyes vagyok.
ZOKI Ja. Az ágyban.
ANDRIJA Csakhogy elismerted.
ZOKI Egyáltalán honnan szeded azt, hogy az amcsik meg Istok kapcsolatban voltak?
ANDRIJA Jók az informátoraim.
ZOKI Én azt javaslom, ne menj a közelébe.
ANDRIJA Akkor hogy az istenbe beszéljek vele?
ZOKI Ne beszélj vele.
ANDRIJA Ha nem beszélek vele, feladom. Ha feladom, visszatérek a legősibb mesterséghez.

Szünet.

ANDRIJA No mondd meg szépen, hol találom.
ZOKI Már mondtam. Ő a legnagyobb szoftverkereskedő a piacon.
ANDRIJA Ezt tudom. De hol találom?
ZOKI Andrija, te nem figyelsz. Mondom. A piacon.
Andrija elteszi a CD-t, amit Zokitól kapott. Elindul kifelé.
ZOKI Andrija...
ANDRIJA Nem, nem állok meg, nem beszélek veled, nem hallgatok rád.
ZOKI Vigyázz magadra.
Andrija megfordul, mosolyogva kinyitja a könyvet, és felolvass egy mondatot.
ANDRIJA „Sohase hallgass a zsarukra.”

Piac. A standon egy halom CD. Istok és a testőrei némán állnak. Andrija érkezik, felméri a terepet, majd rágyújt egy szivarra, és odalép hozzájuk.

ANDRIJA Videójátékok?
ISTOK Azok bizony, a legjobb minőségben, a legújabbtól a legrégebbiig minden megvan. Ha nem itt, hát rendelésre. Hány éves a kicsike?

ANDRIJA Pardon?

ISTOK Az emberek általában a gyerekeiknek vásárolnak.

ANDRIJA Nekem nincs gyerekem.

ISTOK Á. Sajnálom. Felnőtteknek való játékokat nem árulok.

ANDRIJA Miért?

ISTOK Olyan sok bennük az erőszak, a vér, a háború! Hát kinek kell ez, kérem?

ANDRIJA Úgy tudom, önnek előben is volt benne része.

A két testőr meglődül, előrelép, de Istok megállítja őket.

ISTOK Stanislav, Panislav! A helyetekre. Igaza van. Sok bűnt elkövettem.

De ez mind a múlté.

ANDRIJA Miért, azóta jó útra tért?

ISTOK Drága barátom, pontosan ezért árulok csak gyerekjátékokat. Szuper Márió és társai. Hófehérke és a hét törpe stratégiajáték. Csizmás kandúr. Elég volt az erőszakból. A gyerekeké a jövő, és én egy szebb jövőt szeretnék.

ANDRIJA Valahogy nem hiszem, hogy megy az üzlet.

ISTOK Lebuktatott. Tényleg nem megy. De az elvek elvek.

ANDRIJA Jól jönne egy kis mellékkereset.

ISTOK Hát igen...

ANDRIJA Például a Vörös Hering.

Szünet.

ISTOK Olyan régen nem halásztam már. Maga szokott halászni?

ANDRIJA Nem.

ISTOK Én valamikor nagyon szerettem.

ANDRIJA Az amerikai halakat?

Szünet.

ISTOK Maga egy bátor ember.

ANDRIJA Igyekszem.

ISTOK Megkérdezhetem, ki maga?

ANDRIJA Magánnyomozó vagyok.

ISTOK A szoftverpiacon?

ANDRIJA Nem. Gyilkossági ügyben.

Szünet.

ISTOK Akkor nincs miről beszélünk. Az nagyon régen volt, és akkor nem gyilkosságnak hívták, hanem háborúnak. És túl sokan is csinálták ahhoz, hogy bárkit le lehessen tartóztatni érte.

ANDRIJA Nem a történelemre vagyok kíváncsi.

ISTOK Látja, épp ez a probléma. Magának ez történelem. Nekem meg a véres emlékezet. Tudja, hány gyermek életét tettem tönkre? Fogalma sincs! Szuper Márió. Ez az életem. Így hagyom magam mögött a múltat.

ANDRIJA Nem érdekelnek a háborús bűnei. Csak az újak. Mit tud a Vörös Heringről?

ISTOK Mindig ezek a halak. Én csak a harcsát szeretem. A tengerit, ami-
ben nincs szálla.

ANDRIJA Maga hülyének néz engem.

ISTOK Csak tolakodónak érzem a horgászmániáját.

Szünet.

ANDRIJA Köszönöm, és elnézést, hogy raboltam az idejét.

ISTOK Szórakoztató volt, fiatalember.

ANDRIJA Andrija.

ISTOK Viszlát, Andrija.

Andrija elindul, közben töprengés ül az arcán. Megáll és visszafordul.

ANDRIJA Dzson és Dzsek üdvözlötüket küldik.

Istok nem válaszol. Andrija elindul, kimegy.

ISTOK Kellemes fiatalember.

A testőrök bólintanak.

ISTOK Annyira kellemes, hogy talán érdemes lenne szemmel tartani.

A testőrök bólogatnak.

ISTOK Mi a faszomat álltok még itt?

A testőrök elindulnak Andrija után.

Andrija lakása, avagy a detektíviroda. Időközben bizonyos dolgok a helyükre kerültek, de még mindig egy halom holmi dobozokban áll. Anja már tálalt, a vacsora az íróasztalon. Az asztal közepén gyertya.

ANDRIJA Van magának lakása?

ANJA Ezt magának csináltam.

ANDRIJA Minek?

ANJA Hálából.

ANDRIJA Még nincs miért hálásnak lennie, kislány.

ANJA Én máris az vagyok. Mert annyira keményen dolgozik értem.

ANDRIJA Én a pénzért dolgozom. Meg hogy utána nyugodtan visszatérhessek a kis életembe. Semmiképp sem a két szép szeméért.

Anja mosolyogva lehajtja a fejét.

ANDRIJA Most mi van?

ANJA Épp most mondta, hogy tetszik magának a szemem.

ANDRIJA Gondolom, fölösleges lenne magyarulkódni.

ANJA Lásson hozzá.

Andrija kínosan érzi magát. Leül az asztalhoz, és előveszi a discmanjét. Mielőtt enni kezd, a fülébe helyezi a fülhallgatókat, és beteszi a CD-t, amit Zokitól kapott. Megnyomja a play gombot. Csak számára és számunkra hallhatóan megszólal Dzson és Dzsek. Andrija kanalazni kezdi a kaját. Anja megpróbál szemezni vele.

Dzson Otthon vagy?

Dzsek Ja. Most értem haza.

Dzson Figyelj... megvettem a repülőjegyeket.

Dzsek Hányat?

Dzson Kettőt.

Dzsek Hol vagy most?

Dzson Egy fülkéből beszélek.

Dzsek Megint a kurvánál vagy?

Dzson Légy szíves, Dzsek, ezt már megbeszéltük.

Dzsek És még sokszor meg fogjuk beszélni.

Dzson Mondtam szépen. A szoftver kész. Túladunk rajta, és még holnap
lelépünk az országból, és itt hagyjuk ezt a picsát.

Andrija kiköpi a falatot, ami épp a szájában volt.

ANJA Valami baj van?

ANDRIJA Dehogyan.

Hallgatja tovább a fölvételt.

Dzsek Ezt már szeretem hallani.

Dzson Hülye. Tudod, hogy szeretlek.

Dzsek Tudom. Várlak.

Dzson Csók.

Dzsek Csók.

Csend.

ANJA Olyan furcsán nézett rám.

ANDRIJA Á, nem. Csak... Nagyon finom a vacsora.

ANJA Kér még?

ANDRIJA Nem, köszönöm.

Anja felkel, összeszedi a tányérokat. Andrija addig elrejtja a CD-t, majd elteszi a discmant.

ANJA Min gondolkodik?

ANDRIJA Az ügyön. Váratlan fordulatok álltak be.

ANJA Maga nagyon szexi, amikor gondolkodik.

ANDRIJA Úgy gondolja?

ANJA Úgy.

Anja leül Andrija mellé.

ANJA És? Halad a nyomozással?

ANDRIJA Jobban, mint kellene.

ANJA Tud már valami... kézzelfoghatót?

ANDRIJA Kicsit össze vagyok zavarodva.

ANJA Mind össze vagyunk zavarodva egy kicsit.

Anja megcsókolja Andriját. Aztán leteperi az asztalon. Szex. Sötét.

(Folytatjuk)

Barbárokra várva

Gállos Orsolya fordítása

Húsz év telt el a berlini fal ledőlése és a kelet-európai kommunizmus összeomlása óta. A korabeli képek eufóriát árasztanak. Napjainkra Európa intézményesen jobban integrálódott, mint korábban bármikor, különösen, ami a csatlakozott közösségek elvi egyenjogúságát illeti. A másikkal kapcsolatos rossz érzéseink, mondhatni, eltűntek, hogy végre érvényre jussanak a nagy francia forradalom demokratikus értékei. A huszadik század mégsem könnyű poggyász. A demokratikus tudat bizonyos mértékű fejlődése ellenére is a megváltó eszmékkel elámitott gyengék kijátszásának története volt ez. A teljes körű bizalmatlanság évszázada, mely állítólag átfordul majd a nyitott interakciók korszakába. Mindez a Kelet és a Nyugat közötti gát leomlásával indul. Európa megpróbál kievickélni a nyelvek sokaságának bábéli zűrzavarából, s ezzel a pozitív értékeket jelentő különbözőségekből is. A különbözőség majd a produktív egyesülés forrása lesz, és nem a traumák meg az irracionális erőszak tűzfészke. A kultúrák közötti párbeszéd évének, amit éppen Szlovénia elnöksége idején hirdetett meg az Európai Bizottság, eleven, a megélt jelentőségű problematikát kellett volna hangsúlyoznia. Az önelégült bürokratikus frázisnak tűnő kedvező brüsszeli intonáció mögött egészen más rejlik, mint a precízen megbeszélte jövőkép. Európából nemcsak egy van, hanem kettő, és azután még számtalan.

A Nyugat és a Kelet közötti alapvető hasadást egyáltalán nem hidalták át. Igaz, hogy Európa két térfele egyre több szállal kötődik egymáshoz, mindkettőben többé-kevésbé azonos a törvényhozás, az emberek egyforma szupermarketekben vásárolnak, az adminisztrációs határok leomlanak, a pénz közös lesz. Mi, kelet-európaiak mégis alárendelt helyzetben vagyunk. Persze nemcsak azért, mert valójában ugyanazon márkajellel mi gyengébb minőségű kolbászt vagy joghurtot vásárolhatunk, mint a nyugati fogyaszt-